

Biblioteki publiczne w Południowej Australii (Zarys informacyjny)

Historia bibliotek australijskich rozpoczyna się w XIX wieku, kiedy to powstają biblioteki stanowe. Największe z nich to Biblioteka Publiczna w Sydney (Public Library of New South Wales), działająca od 1826 roku i Państwowa Biblioteka Stanu Wiktorii (State Library of Victoria) założona w Melbourne w 1853 roku. Pozostałe biblioteki stanowe, tj. Biblioteka Publiczna Południowej Australii (Public Library of South Australia) założona w Adelaide w 1884 roku i Biblioteka Publiczna w Brisborne (Public Library of Queensland) powstała w 1896 roku są mniejsze². Dopiero na początku naszego wieku, w 1902 roku, została założona w Canberze jedna z największych obecnie bibliotek - Biblioteka Narodowa Australii (National Library of Australia).

Wszystkie te biblioteki opracowują coroczne sprawozdania ze swojej działalności³. Sprawozdania Biblioteki Publicznej Południowej Australii zatytułowane "Roczne Sprawozdanie Zarządu Bibliotek w Południowej Australii" (Annual Report of the Libraries Board of South Australia) składają się z dwóch części. Część pierwsza - opisowa zawiera przegląd najważniejszych wydarzeń bibliotecznych, a ponadto analizę pracy poszczególnych działów, stan zbiorów i stan kadry bibliotecznej. Część druga - statystyczna przed-

stawia działalność biblioteczną w ujęciu ilościowym. Od roku 1977 sporządzaniem rocznych sprawozdań zajmuje się powołany w tym właśnie roku Komitet do spraw Planowania Usług Bibliotecznych. Zaleca on postulowany już wiele lat wcześniej intensywny rozwój bibliotek w Południowej Australii w ramach 8-letniego planu rozwojowego⁴, ulepszenie usług bibliotek stanowych i rozpowszechnienie archiwów. W celu prawidłowego wykonania tych zaleceń ma być przeprowadzona reorganizacja Departamentu Bibliotek, który po utworzeniu nowego Ministerstwa Rozwoju Społecznego został włączony w jego skład. W ramach Departamentu zostaną wyodrębnione: Oddział Bibliotek Stanowych obejmujący filie dla dorosłych i dla młodzieży oraz Oddział Archiwów.

Biblioteka Publiczna Południowej Australii wydaje własne publikacje i to zarówno wydawnictwa zwarte, wśród których przeważają bibliografie jak np. "Bibliography of Hal Porter" i "Bibliography of Patric White", jak też periodyki, np. "Catalogue: Books in the Public Libraries of South Australia" (Katalog: Książki w Bibliotece Publicznej Południowej Australii) - dwumiesięcznik, "Miscellanea Musicologica" - rocznik, "Pintpointer" ("Ostra szpilka") - miesięcznik, "Indeks to Australian book reviews" ("Przegląd australijskich książek") - kwartalnik, "South Australiana" ("Południowe Australiana") - półrocznik i rocznik "Books for young people: a guide to Christmas buying" (Książki dla młodzieży: przewodnik gwiazdkowych zakupów). Biblioteka wydaje też corocznie kilka pozycji w serii poświęconej australijskim facsimilom. Do tej pory ukazały się między innymi: Cunninghama P.: Two years in New South Wales. 2 vol. (Dwa lata w Nowej Południowej Walii) - oryginał pochodzi z 1827 roku, Westa J.: Historia of Tasmania. 2 vol. (Historia Tasmanii) z oryginału z 1852 roku, Flindersa M.: A voyage to Terra Australis. 2 vol. i atlas (Podróż do Ziemi Australijskiej) wg wydania z 1814 roku, "A month in the bush of Australia" (Miesiąc w australijskim buszu) z 1838

roku i wiele innych.

Przejdźmy jednak do omówienia różnych form usług pełnionych przez bibliotekę oraz analizy jej zbiorów.

1. ODDZIAŁ INFORMACJI

Jedną z podstawowych czynności bibliotekarzy jest udzielanie pomocy użytkownikom w sprawach związanych z wykorzystywaniem zasobów biblioteki, katalogów, z poszukiwaniem wiadomości faktograficznych lub określonego piśmiennictwa. Oddział Informacji w Bibliotece Publicznej Południowej Australii jest jednym z najbardziej rozbudowanych działów gromadzących druki zwarte - około 355 000 vol. - jak też patenty, normy, mikrofilmy, mikrofiszki, wycinki z gazet, informatory i bibliografie.

Oddział Informacji posiada dwa katalogi tzw. Stary Katalog (The Old Catalogue) rejestrujący materiał do roku 1950 i Nowy Katalog (The New Catalogue) zawierający materiał do 1970 r. i uzupełniany na bieżąco. Oprócz tego jest jeszcze opracowany oddzielnie Katalog Słowników (Dictionary Catalogue).

Zbiory kartograficzne

Wśród tych zbiorów znajdują się zarówno mapy i plany różnych miast z całego świata jak i mapy księżycy, i innych planet, mapy geologiczne, mapy pogody i mapy nawigacyjne. Najbardziej znaczącym wydarzeniem roku sprawozdawczego 1978/79 było przybycie do Australii długo oczekiwanej serii map Niemiec sprzed 1939 r., które cieszyły się szczególnie dużym zainteresowaniem zwłaszcza wśród historyków. Mapy te wykonane w skali 1 : 100 000 i 1 : 200 000 znajdują się na małych arkuszach i dzięki temu mogą być na bieżąco fotografowane w Biurze Sprzedaży. Jest na nich niemiecki opis po-

dający nazwy polskich miejscowości na obszarze na wschód od linii Odry i Nysy sprzed 1939 r.

Zbiory południowo-australijskie

Biblioteka Południowej Australii gromadzi tzw. "australiana" w postaci książek, czasopism, broszur, a także programów teatralnych katalogów sztuki, druków urzędowych itp. W księgozbiornie tym znajdują się też pozycje unikalne, nie wyszczególnione w retrospektywnej "Bibliography of Australia" opracowanej przez J.F. Fergusona, obejmującej okres 1784-1900, a będące jedynie w posiadaniu Biblioteki Publicznej Południowej Australii. Dużo miejsca zajmują tu również płyty i taśmy z nagraniami pierwotnych pieśni australijskich, pieśni ludowych oraz z zapisami legend. Dla zbiorów tych nie ma niestety oddzielnego katalogu, a zgromadzone tu źródła zarejestrowane są jedynie w katalogu Oddziału Informacji.

Zbiory dzienników i periodyków

Czytelnie czasopism gromadzą ponad 4 000 tytułów bieżących czasopism australijskich oraz zagranicznych pochodzących z wymiany prowadzonej przez Bibliotekę m.in. z Uniwersytetem w Papui i Biblioteką w Nowej Gwinei, Biblioteką im. Lenina w Moskwie, Biblioteką Kongresu, Uniwersytetem w Kalifornii. W czytelniach gromadzi się również czasopiśma francuskie, niemieckie, włoskie, radzieckie, czeskie i polskie. Największą popularnością wśród czytelników cieszą się czasopiśma poświęcone piłce nożnej oraz te, które zawierają przepisy kulinarne.

Użytkownicy najczęściej odwiedzają czytelnię w porze lunchu i późnym popołudniem, kiedy to ochętnie wstępują do biblioteki, aby poczytać aktualne czasopiśma i gazety. O zainteresowaniu tym księgozbiorem świadczy chociażby fakt, że w ciągu jednego tylko miesiąca - sierpnia 1979 r. - czytelnicy skorzystali z 2 750 vol. Nie wszyscy korzysta-

ją z czasopism na miejscu. W ostatnich latach notuje się znaczny wzrost liczby zamówień na fotograficzne odbitki poszczególnych artykułów lub całych numerów czasopism (koszt za jedną stronę wynosi od 5 c do 10 c). Przyczyny tego można upatrywać m.in. we wzrastającym ostatnio na terenie Australii zainteresowaniu w poszukiwaniach genealogicznych. Wzrasta też liczba dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, chcących zobaczyć stare gazety stanowiące również przedmiot ich zainteresowań.

Wzrost zużycia wpływa oczywiście na niszczenie wielu czasopism i w związku z tym wycofano część z nich z publicznego użytku i przekazano do zmikrofilmowania. Należą do nich np. "Sydney Gazette" za lata 1803-1842, "Launceston Advertiser" z lat 1830-1842, "Portland Guardian" za lata 1842-1862, "Port Phillip Gazette" za 1840-1851 oraz "Adelaide Examiner" z lat 1841-1843 i wiele innych.

ODDZIAŁ DLA DOROSŁYCH

Zbiory etniczne

Zainteresowanie tymi zbiorami jest duże. Szereg grup etnicznych zamieszkujących w Południowej Australii jest zapraszanych do zaprezentowania swoich kolekcji szerokiemu gronu użytkowników biblioteki. Najbardziej spektakularnym do tej pory był chiński pokaz, którego wystawienie zbiegło się z Chińskim Nowym Rokiem. Zademonstrowano nań dwie kolorowe głowy smocze pokazywane po raz pierwszy w Południowej Australii oraz pozycje książkowe i wiele innych eksponatów dostarczonych bibliotece przez Towarzystwo Chińskie. Inne wystawy prezentowały niemieckie afisze filmowe sprowadzone specjalnie z Instytutu Goethego, wybór książek i eksponatów przygotowanych specjalnie dla tej kolekcji przez członków Litewskiej Społeczności w Południowej Australii.

Pokazami zajmowało się również włoskie Towarzystwo Sztuki i organizatorzy greckiego festiwalu. W celu rozpowszechnienia bogatych zasobów etnicznych wydrukowane zostały w kilku językach (francuskim, holenderskim, czeskim, łotewskim, hiszpańskim, niemieckim, serbo-chorwackim) wykazy materiałów będących w posiadaniu tego działu, a inne są w przygotowaniu.

Zbiory audiowizualne, kasety

Zbiory te szczególnie wykorzystywane są dla potrzeb więzień i domów starców. Oznacza to niestety niedostępność kaset dla ogółu społeczeństwa przez dłuższy okres. Dostyc bogata jest też kolekcja płyt, która liczy (stan na 1979 r.) 700 sztuk.

Biblioteka Publiczna Południowej Australii wyświetla również filmy dostarczane jej przez S.A. Film Corporation. Seanse odbywają się we środy od godz. 13.00 do 14.00. Zorganizowano też Festiwal Klasyki Filmowej z takimi ponadczasowymi dziełami jak: "Casablanca", "Nosferatu" i "Gorączka złota" z Charlie Chaplinem. Przyciągnęły one wielu widzów.

Dla czytelników został przygotowany bogaty zbiór slajdów o szerokim zasięgu tematycznym oraz zbiór reprodukcji malarskich przekazywany zazwyczaj do szpitali i do domów prywatnych (po pewnym czasie dokonuje się ich wymiany). Bardzo popularny jest też zestaw układanek, wśród których wiele jest darów społeczeństwa. Największą jednak popularnością cieszą się kasety z nagraniami "Powieści w wydaniu dźwiękowym". W bibliotece działa też klub audiowizualny organizujący sesje nagraniowe w czasie których słuchacze mają możliwość przegrania trzech programów płytowych, tj. klasycznego, popularnego i rockowego. Cotygodniowe programy przygotowywane są i propagowane na kilka dni przed emisją tak, aby dać przyszłym słuchaczom przedsmak tego, co nadejdzie.

Bibliotekarze raz w tygodniu odwiedzają miejskie więzienie, gdzie są bardzo pomocni w dobieraniu odpowiedniej literatury. Polityka penitencjarna zalicza bowiem książkę do ważniejszych środków oddziaływania wychowawczego. Przy doborze literatury zwraca się szczególnie uwagę, aby były to utwory, które eksponują pozytywne wzorce etyczne. Nie pożyczają się książek o tematyce kryminalnej. Ponadto bibliotekarze służą radą czytelnikom i dostarczają specjalistyczne pozycje z dziedziny prawa, psychologii, socjologii przeznaczone dla indywidualnych pensjonariuszy. Usługi dla wszystkich pozostałych więźniów pozostają w sferze zbiorowych zamówień pocztowych, z wyjątkiem dwóch wizyt rocznie w Cadell, Port Lincoln i Port Augusta.

Bibliotekarze odwiedzają również domy starców, kluby seniora, szpitale i ośrodki dla chorych umysłowo w Glenside i w Hilloret. Te grupy użytkowników przejawiają zainteresowanie zwłaszcza tzw. "lekką książką", szczególnie romansami, do tego stopnia, że często są trudności z nadążaniem realizacji zamówień. Również kasety "Powieści w wydaniu dźwiękowym" i układanki mają wielu stałych użytkowników. Zbiorowe zamówienia na książki i łamigłówki są wysyłane również przez Bibliotekę do Misji Tubylczej w Davenport.

Mimo bogatego księgozbioru niewystarczająca jest ilość tak zwanych "lekkich powieści", biografistyki i autobiografistyki, książek przygodowo-podróżniczych i z dziedziny ogrodnictwa. Wśród czasopism przeznaczonych dla dorosłych odbiorców dużą popularnością cieszą się tygodniki "Sunshine" i "Reader's Digest". Podjęto już próby zwiększenia księgozbioru przeznaczonego dla ludzi niedorozwiniętych umysłowo, biednych oraz uczących się języka angielskiego /o te ostatnie dopominają się zwłaszcza wietnamscy emigranci/.

Również zbiór dramatów cieszy się dużą popularnością.

Świadczy o tym chociażby fakt, że ilość ich wypożyczeń wzrosła z 355 w roku sprawozdawczym 1977/78 do 578 w roku 1978/79.

Innym, nie mniej popularnym księgozbiorem jest wykorzystywany bardzo często bogaty zbiór różnych poradników samochodowych i, mimo że stale dokupuje się wiele nowych pozycji nie zaspokaja on w pełni zapotrzebowania odbiorców. Także około 300 000 tomów /w tym ponad 3 300 vol. pochodzi z darów/ tzw. "taniej książki" na swoich stałych użytkownikach.

Bibliotekarze Oddziału dla Dorosłych ciekawie rozwiązywali sprawę zwrotu książek zalegających od wielu miesięcy u czytelników. W dniach od 3 do 16 lipca 1978 r. ogłoszono "amnestię" na materiały biblioteczne. W ten sposób ponad 1 400 książek zwrócono do biblioteki bezpośrednio lub specjalnie przygotowanym na ten cel zyspem książkowym. Dwie książki były zwrócone po przeszło dwadziestu latach, a zwracający uniknęli w ten sposób kar pieniężnych grożących za ich przetrzymywanie.

3. ODDZIAŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Wyodrębnienie Oddziału dla Dzieci i Młodzieży wynikało ze specjalnych potrzeb młodego czytelnika. Szczególnie ważne było wyodrębnienie specjalnego księgozbioru dla czytelnika dziecięcego, który dopiero uczy się nawiązywać kontakty ze światem książek. Od personelu zatrudnionego w tym Oddziale wymaga się kwalifikacji pedagogicznych i umiejętności nawiązywania kontaktu z dziećmi i dlatego podlega on specjalnemu przeszkoleniu w zakresie literatury dziecięco-młodzieżowej. Przeważnie przybiera ono formę organizowanych co miesiąc dyskusji książkowych. Ponadto dla bibliotekarzy wygłaszanych jest rokrocznie kilka wykładów

przeznaczonych przeważnie dla tych, którzy dopiero zdobywają bibliotekarskie szlify.

Pracownicy tego Oddziału w Bibliotece Publicznej Południowej Australii, tak jak ich koledzy z innych działów, organizują wystawy przeznaczone dla młodych czytelników - przeciętnie jedną wystawę w ciągu miesiąca. Tematy ich obejmowały do tej pory m.in.: Australijski Tydzień Bibliotek, książki o filmach, humor i fantastykę. Każdej wystawie towarzyszyła lista książek i na każdą wymienioną na niej pozycję można było rezerwować kolejność wypożyczenia. Średnio zarejestrowano ponad 80 rezerwacji dla każdej książki. Sama wystawa na temat "Książki o filmach" przyczyniła się do ponad 250 rezerwacji. Inna wystawa zatytułowana "Dzieciństwo wiktoriańskie" została zaprezentowana podczas "Tygodnia Książki Dziecięcej i otrzymała pochwałę czasopisma "The Sunday Mail". Jeszcze inna wystawa zaprezentowana z tej samej okazji i ciesząca się nie mniejszym powodzeniem poświęcona była małej kolekcji chłopięcych książek przygodowych. W Oddziale tym eksponowane były też fotografie dzieci prezentowane już wcześniej na wystawie Davida Simpsona zorganizowanej z okazji Międzynarodowego Roku Dziecka. Kolejna wystawa zorganizowana z tej samej okazji poświęcona była chorym dzieciom.

W czasie wakacji szkolnych (styczeń, maj, wrzesień 1979 roku) wyświetlono dla młodzieży 12 filmów, które obejrzało 1 389 osób. Ponadto w czasie roku szkolnego i podczas wakacyjnych sesji kółek dramatycznych wykorzystywane są taśmy filmowe wraz z nagraniami kasetowymi książek obrazkowych. Dużą popularnością zwłaszcza w czasie wakacji cieszą się tzw. sesje opowieściowe bajek i baśni. W roku sprawozdawczym 1978/79 uczestniczyło w nich 1 166 dzieci i 144 dorosłych. Wśród młodych użytkowników biblioteki popularne są też kasety, zwłaszcza te, na których nagrane są lektury szkolne (w sektorze usług dla dzieci stanowią one 91% wszystkich wypożyczeń, a w dziale usług dla młodzieży - 28%).

Bibliotekarze tego Oddziału biorą również udział w folklorystycznych uroczystościach Centrum Sztuki. Wówczas to opowiadają bajki ludowe wielu kultur (w roku sprawozdawczym 1978/79 brało w nich udział 277 dzieci). Opowiadanie bajek, jak z tego wynika trwa właściwie przez cały rok, tak dla dzieci ze szkół, jak i dla dzieci z domów dziecka i innych placówek wychowawczych. Ilustracją większości z nich są kukielki-cienie.

W Bibliotece znajduje się specjalna tablica, na której czytelnicy mogą wypisywać propozycje dotyczące zakupu książek, kaset a także propozycje dotyczące ulepszenia usług. Ma to duże znaczenie jako sposób porozumiewania się między użytkownikami a personelem, na które w trakcie obsługi czytelników bibliotekarze nie zawsze znajdują czas.

W okresie przedświątecznym regularnie wydawane i rozpowszechniane są przez filie Biblioteki przewodniki mające ułatwić zakupy książkowych upominków. Zatytułowane są one "Książki dla młodzieży: przewodnik gwiazdkowych zakupów".

4. ODDZIAŁ ARCHIWALIÓW

Po otwarciu w 1920 r. Archiwum każdy starający się o przyjęcie musiał przedstawić zaświadczenie, że można mu ufać, że dokumenty będzie traktował starannie i z dyskrecją, i że jest on osobą ze wszech miar odpowiedzialną i właściwą. Dzisiaj, kiedy nastąpił znaczny wzrost zapotrzebowania na usługi archiwalne, brak personelu spowodował, że właściwie każdy chętny zostaje przyjęty do pracy.

Zasoby archiwów są znacznie częściej wykorzystywane przez czytelników dla celów czysto osobistych (zwłaszcza są to poszukiwania genealogiczne) niż naukowych. Dla użytkowników indywidualnych gromadzone są duplikaty wielu

źródeł na temat wczesnego osadnictwa (znaczna ich część została już zmikrofilmowana), na które to dokumenty jest zawsze duże zapotrzebowanie. Dla użytkowników dostępne są zapisy rządowe. Szczególnie dużo jest ich z Ministerstwa Budownictwa, Ministerstwa Spraw Konsumenta, Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Ministerstwa Ziemi. Oddział Archiwów notuje też duży wzrost liczby akt wypożyczonych właśnie tym instytucjom. W roku sprawozdawczym 1978/79 same wypożyczenia wysyłkowe materiałów i ich archiwalnych duplikatów wzrosły o 41% w porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym i wynosiły 2 532 pozycje. Prezencyjnie udostępniono czytelnikom 35 766 zapisów archiwalnych (15% wzrost w porównaniu do ubiegłego roku sprawozdawczego). Archiwum biblioteczne otrzymało w roku sprawozdawczym 1978/79 102 indywidualne przekazy zapisów rządowych i władz lokalnych a w ubiegłym roku przekazano 127 zapisów.

5. ODDZIAŁ BIBLIOGRAFICZNY

Przy Bibliotece Państwowej Południowej Australii działa w ramach Oddziału Bibliograficznego Komitet do spraw Automatycznego Kierowania Bibliotekami oceniający systemy otrzymywane od sprzedawców systemów komputerowych mających zastosowanie w automatyzacji bibliotek. W ramach tego Oddziału istnieje też Sekcja Katalogowania Centralnego. W sekcji tej odczuwa się brak personelu, a szczególnie potrzebne są osoby, które zajęłyby się katalogowaniem materiałów w językach obcych (książki, kasety, materiały audiowizualne, czasopisma) ze wszystkich dziedzin, a przeznaczonych do zbiorów etnicznych, zbiorów południowo-australijskich oraz zbiorów literatury dziecięcej i młodzieżowej. Publikacje wydrukowane w językach z alfabetami innymi niż romańskie przedstawiają bowiem największy problem w katalogowaniu.

Od roku 1979 w Oddziale tym sporządza się również komplety kart katalogowych dla bibliotek publicznych. Spotkało się to z różnym przyjęciem, jedni komentowali oczywiście zaletę zamierzenia, tj. znaczne zredukowanie pisania na maszynie w bibliotekach publicznych - filiach Biblioteki Stanowej, inni niechętni byli projektowi i uważali, że może to być korzystne przedsięwzięcie, jeżeli wszystkie książki będą zaopatrywane w zestaw kart i projekt ten na stałe wejdzie do praktyki bibliotekarskiej.

Drugą sekcją działającą w ramach Oddziału Bibliograficznego jest Sekcja Dostaw, w której liczba zamówień na książki i inne materiały biblioteczne wzrosła w roku 1979 o 17% w porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym. Wzrost liczby otrzymywanych tomów był również wyższy o około 36% w stosunku do roku ubiegłego.

6. BIBLIOTEKI PUBLICZNE

Władze miejskie przejawiają coraz większe zainteresowanie rozwojem i działalnością bibliotek, co w połączeniu ze stałym wzrostem funduszy na cele biblioteczne doprowadziło do powstania większej ilości nowych bibliotek miejskich. W ciągu jednego roku sprawozdawczego 1978/79 powołano do życia 19 nowych placówek⁵, a dalszych 17 było już w końcowym etapie organizacji. Tak więc w roku 1979 w Południowej Australii działało 59 bibliotek publicznych, a ich działalność została zabezpieczona Subwencyjnym Aktem Bibliotek. Tym samym system bibliotek publicznych w Południowej Australii rozszerzył się w jednym tylko roku sprawozdawczym o 45%, a nowe usługi obejmują dodatkowe 15% populacji stanu, tj. 191 750 osób. Nad planowym ich rozwojem czuwa powołany w połowie lat siedemdziesiątych Komitet Służb Bibliotecznych.

W regionie Adelaide 10 nowych bibliotek obsługuje około 158 000 mieszkańców zachodnich przedmieść (Port Adelaide, Woodville, Henley and Grange, Thebarton, Hindmarsh, West Torrens), a w obszarach wiejskich 33 750 osób jest obsługiwanych przez nowe biblioteki publiczne (Port Lincoln, Narracoorte, Berri, Willunga, Burra, East Murray, Wudinna i Lucindale).

Powołując do życia nowe biblioteki zajęto się również szkoleniem potrzebnej im kadry bibliotekarskiej. Departament Bibliotek wspólnie ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Australijskich organizuje kursy dla kandydatów na bibliotekarzy. W roku 1973 tematami wykładów były: Lokal Biblioteki publicznej, Biblioteki specjalne, Biblioteki szkolne i dziecięce, Biblioteki publiczne, Poprawne katalogowanie i klasyfikacja książek, Bibliografia historyczna i opisowa, Archiwum - teoria i historia, Archiwum - administracja, Archiwum - organizacja i zarządzanie, Humanistyka, Sztuka.

Stan księgozbioru dla całej sieci bibliotek publicznych w dniu 30 czerwca 1979 r. dochodził do 1 076 680 tomów (zob.tab. 1). Całkowita liczba wypożyczeń wynosiła 6 217 407 tytułów (była o 18% większa niż w roku ubiegłym) i obejmowała 1 377 milionów wypożyczeń taniej książki (25% całkowitej liczby książek), 301 592 kaset, 477 271 periodyków⁶ i 10 400 różnych (w tym 1 700 powieści w wydaniu dźwiękowym).

Ogólny wzrost wypożyczeń zarejestrowano we wszystkich księgozbiorach bibliotek (zob.tab. 2). Wypożyczenia dla dorosłych wzrosły o 13%, dla dzieci o 6%, periodyków o 21,5%, kaset o 49% i taniej książki o 35%. Do pewnego stopnia ogólny wzrost wypożyczeń spowodowany jest powstaniem nowych bibliotek.

Nowo powstałe biblioteki są wizytowane przez lokalne władze i Komitet do spraw Planowania Usług Bibliotecznych. Ma to na celu rozeznanie się w potrzebach bibliotek, a w

przyszłości może być pomocne w planowaniu prawidłowego ich rozwoju.

W bibliotekach publicznych zatrudnionych jest 286 osób (stan na 30 czerwca 1979 r.), z tego 46 osób to wykwalifikowani bibliotekarze, 29 częściowo wykwalifikowani lub ciągle jeszcze studiujący i 211 osób personelu pomocniczego (z tego 88 na 1/2 etatu).

Wszystkie biblioteki australijskie przywiązują dużą wagę do odpowiedniej reklamy swoich zbiorów, a w roku sprawozdawczym 1978/79 podjęto w tej sprawie większe niż dotychczas starania. Na przykład w czasie organizowanego corocznie we wrześniu Australijskiego Tygodnia Bibliotek można było otrzymać informacje o wakacyjnej działalności bibliotek publicznych dla dzieci i młodzieży, które to informacje są też zamieszczane w prasie codziennej. Ponadto nakręcane są filmy telewizyjne reklamujące usługi biblioteczne. W bibliotekach, a także w parkach oraz na antenie radiowej i w telewizji prowadzone są w tym czasie sesje opowieściowe i wieczory bajek oraz spotkania ze znanymi pisarzami australijskimi cieszące się dużym zainteresowaniem nie tylko wśród najmłodszych. Organizowane są również liczne konkursy.

W czasie "Australijskiego Tygodnia Bibliotek" bibliotekarze propagują różne popularne tematy, reprezentując równocześnie zbiory biblioteki. W roku sprawozdawczym 1978/79 bibliotekarze zatrudnieni w Oddziale Periodyków, Map i Podręczników codziennie propagowali inny temat i za każdym razem przebrani byli w barwne kostiumy, odpowiednie do tematu. Kolejne dni przeznaczono na zaprezentowanie Antarktyki, popularyzację sportu i rekreacji, pokazano kolekcję modeli statków i okrętów, reklamując równocześnie literaturę marynistyczną. W czasie obchodów Australijskiego Tygodnia Bibliotek przechodniom rozdawane są plastikowe torby z reklamówkami Biblioteki Stanowej. Inną, zorganizowaną na większą skalę reklamą jest seria 6-tygodniowych kursów pt. "Poznajcie swoją bibliotekę stanową".

Kilka razy w ciągu roku organizowane są różnego typu wystawy przygotowane przez pracowników poszczególnych Oddziałów wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Biblioteki (Friends of the Public Library). Były więc wystawy poświęcone m. in. D. Alighieri, K. Dickensowi, R. Kiplingowi, J. Jevtušenko oraz bliska nam, bo prezentująca naszego rodaka, wybitnego astronoma M. Kopernika. Zorganizowano również wiele wystaw tematycznych m. in. o sztuce lotewskiej, telegrafii, a także poświęconych popularnej powieści i australianom.

Zainteresowania czytelnicze

Zainteresowania czytelnicze są uzależnione od wieku czytelników. Wśród najmłodszych użytkowników najbardziej popularne są książki o zwierzętach, crickecie, czarach, U. F. O., o bandytach, dinozaurach oraz o Południowo-wschodniej Azji (są to zainteresowania dzieci w wieku 6-14 lat).

W roku 1973 najbardziej popularnymi książkami dziecięcymi były:

- Alcott: Małe kobiety (Little women),
- Carle: Bardzo głodna gąsiennica (The very hungry caterpillar),
- Carroll: Alicja w krainie czarów (Alice in wonderland),
- Hunter: Profesor Branestawm,
- Lofting: Doctor Dolittle,
- Potter - wszystkie tytuły,
- Proysen: Mrs. Pepperpot,
- Spyri: Heidi.

Młodzież interesuje się zwłaszcza książkami o pierwotnych mieszkańcach naszej planety, samochodach, elektronicie, sporcie, makramie, historii starożytnej, I wojnie światowej i o czarach. Młodzi czytelnicy za najbardziej

popularne uznali następujące książki:

- Clarka: 2001,
- Gościnnego: Asterix,
- Mitchell: Przemięło z wiatrem (Gone with the wind),
- Stockera: Dracula,
- Trylogie autorstwa Asimova, Christophera i Peytona.

Dorośli przejawiają zainteresowania przede wszystkim literaturą piękną. Poza tym interesują się książkami z zakresu ogrodnictwa, okultyzmu, historii, podróznictwa, socjologii, filozofii, religii oraz biografistyki. Wśród tej grupy czytelników największą popularnością w roku sprawozdawczym 1972/73 cieszyły się książki:

- Ash B.: Australijska książka o robótkach szydełkowych (Australian book of orochet),
- Puzo M.: Ojciec chrzestny (The Godfather),
- MacLaine S.: Nie spadaj z góry (Don't fall off the mountain).

Biblioteki publiczne Południowej Australii borykają się z kłopotami spotykanymi i w naszym bibliotekarstwie - brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry, brak pomieszczeń. Australijski rząd wprawdzie zwiększa fundusze na rozwój usług bibliotecznych, jednakże nie są one wystarczające do utrzymania odpowiedniej ilości personelu bibliotecznego. Doprowadziło to już do pewnego pogorszenia jakości usług i można się spodziewać dalszej deterioracji, jeżeli sytuacja nie ulegnie zmianie. Wprawdzie wskaźniki określające ilość udostępnionych zbiorów są wysokie, ale odbywa się to kosztem innej, nie mniej ważnej pracy. Dla przykładu, zbiór płyt liczył w 1979 roku 700 pozycji, a następne 300 nie jest udostępnianych gdyż czeka na skatalogowanie. Zaległości są również w wykonywaniu nowych, zaprojektowanych z pomocą niewidomych kaset dla "Powieści w wydaniu dźwiękowym" oraz w oprawianiu w folię nowych egzemplarzy taniej książki.

Biblioteki publiczne mają też niewystarczające do

pracy pomieszczenia. Do Biblioteki Publicznej Południowej Australii została dołączona posiadłość Norwood, dzięki czemu Sekoja Dzienników i Zbiory Południowej Australii otrzymają dodatkowe pomieszczenia na swoje zbiory, ale nie rozwiąże to w pełni trudnej sytuacji lokalowej. Brak miejsca odozuwany jest też w magazynach. W związku z tym konieczne było zrezygnowanie z dużych ilości wartościowych zapisów, które Departament Rządu chciał pilnie przekazać Bibliotece.

Biblioteki odczuwają ponadto brak specjalistów zajmujących się informacją w swoich dziedzinach i dlatego podobnie jak u nas Oddziały Informacji prowadzą ewidencję zapytań dla specjalistów spoza Biblioteki.

W związku z narastaniem liczby dubletów pojawiających się najczęściej przez włączanie całych księgozbiorów prywatnych, z darów oraz z wymiany biblioteki sporządzają w ciągu roku kilka list, oferując tym samym innym bibliotekom swój zbędny księgozbiór.

W bibliotekach publicznych, mimo że liczba negatywów mikrofilmowych wzrosła o 70 000 sztuk użytkownicy rzadziej niż w ubiegłym roku sprawozdawczym zamawiali mikrofilmy. Wynika to z faktu, że Biuro Sprzedaży udostępniło czytelnikom maszyny kopiujące. Całkowita liczba kopii wykonanych na trzech maszynach wynosiła w roku 1978/79 563 180 sztuk (w roku ubiegłym - 546 572). Zysk z usług fotokopii zwiększył się z 21 127,93 \$ do 24 719 \$.

Na podstawie przedstawionych informacji można też stwierdzić, że zmieniła się znacznie funkcja bibliotek publicznych. Z placówek wypożyczających książki przekształciły się one w nowoczesne placówki upowszechniania wiedzy i informacji, prowadzące działalność dydaktyczną i służbę informacyjną. Dlatego też czytelnicy traktują je między innymi jako instytucje rozrywkowo-wypoczynkowe, w których można posłuchać muzyki, interesujących odczytów, uczestniczyć w wieczorach bajek, zobaczyć znane filmy i interesujące wystawy.

Jak z powyższego wynika biblioteki australijskie starają się spełniać oczekiwania użytkowników, gromadząc i udostępniając interesujące zbiory i rozwijając różne formy pracy z czytelnikami.

PRZYPISY

1. Australijski Związek (Commonwealth of Australia) jest kontynentem o powierzchni 7 686,8 tys. km² zamieszkiwanym przez 14 259 tys. mieszkańców. Stolicą jest Canberra, którą zamieszkuje 228 tys. osób. Związek Australijski obejmuje 6 stanów: Australia Południowa, Australia Zachodnia, Nowa Południowa Walia, Queensland, Tasmania, Wiktoria i 2 terytoria: Dystrykt Federalny i Terytorium Północne.

Australia Południowa (South Australia) to stan w południowej części Związku Australijskiego, położony nad Wielką Zatoką Australijską. Jest stanem zajmującym 984,4 tys. km² i zamieszkiwanym przez 1 164,7 tys. osób. Stolicą Południowej Australii jest Adelaide, w której mieszka 923 tys. osób. Inne główne miasta tego stanu to Whyalla, Port Pirie i Port Augusta. Australia Południowa zajmuje pierwsze miejsce w Związku Australijskim pod względem wydobycia rudy żelaza i rudy uranowej. Oprócz tego rozwija się tu głównie przemysł maszynowy i spożywczy.

Związek Australijski jest najsłabiej zaludnionym kontynentem świata, ale najsilniej zurbanizowanym. Ponad 80 % osób zamieszkuje w miastach.

Kolonizacja Australii przez Europejczyków rozpoczęła się w XVIII wieku, kiedy to na ten kontynent masowo napływali przybysze z Anglii, Szkocji i Irlandii. Od połowy XIX wieku przybywają też emigranci z krajów południowej i środkowej Europy - Włosi, Grecy, Serbowie, Niemcy, Polacy, Czesi i Rosjanie.

W Australii mieszka około 130 tys. Polaków, którzy zamieszkują głównie stan Wiktoria i Nową Południową Walię.

2. Encyklopedia Wiedzy o Książce. Pod red. Aleksandra Birkenmajera (i in.) Wrocław 1971, s. 87.
3. Opracowano na podstawie: "Annual Report of the Libraries Board of the South Australia 1st July 1965 to 30th June 1966" toż: 1st July 1972 to 30th June 1973 toż: for the year 1978-79.

4. Rząd australijski zobowiązał się przeznaczyć do 40 000 \$ dla biblioteki głównej i 20 000 \$ na inne biblioteki lokalne. Te zwiększone sumy mają być przeznaczone na założenie nowych i prowadzenie już istniejących bibliotek. Ponadto Parlament upoważnił Radę do pożyczki 100 tys. \$ rocznie pod warunkiem zgody Skarbu.
5. Było to przeprowadzone w ramach projektu dla obwodu zachodniego, a roku sprawozdawczym 1977/78 rząd wyasygnował na ten cel 1 000 000 \$.
6. Ogółem jest 40 600 taniej książki i 2 000 kaset i 1 850 płyt.

Tabela 1

INWENTARZ BIBLIOTEK PUBLICZNYCH ^x

Biblioteka	Stan inwentarza na lipiec 1978	Fundusz na lokal	Subsydia	Dary	Wypożyczone poza bibliotekę	Zwrócone do biblioteki	Stan inwentarza na lipiec 1979
	vol.	\$	\$	vol.	vol.	vol.	vol.
1	2	3	4	5	6	7	8
BARAMERA							
1965/66	3 858	200	200	-	-	417	3 841
1972/73	2 503	1 050	1 050	-	752	541	2 653
1978/79	5 467	2 334	2 334	1	1 008	242	6 145
BAROSSA VALLEY P. L.							
1965/66	8 155	285	285	-	-	371	8 354
1972/73	7 458	2 250	2 250	-	1 532	1 520	7 552
1978/79	10 886	5 223	5 223	-	1 698	480	11 991
D. C. OF BERRI							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	3 036	3 036	-	5 182	-	4 957

1	2	3	4	5	6	7	8
CITY OF BRIGHTON							
1965/66	10 442	1 000	1 000	20	-	454	12 008
1972/73	16 899	8 000	8 000	2 5	742	324	22 046
1978/79	38 933	13 559	13 559	64 4	268	1 424	41 881
CITY OF BURNSIDE							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	17 355	6 150	6 150	12 5	077	2 489	19 647
1978/79	41 254	17 692	17 692	- 5	772	2 965	44 035
CITY OF CAMPBELLTOWN							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	19 386	8 050	8 050	- 3	374	103	22 671
CITY OF ELIZABETH							
1965/66	23 722	2 200	2 200	8	-	4 644	23 486
1972/73	31 037	10 500	10 500	2 9	409	3 712	35 911
1978/79	50 504	18 095	18 095	39 5	937	5 507	51 507
CITY OF ENFIELD							
1965/66	5 395	3 000	2 000	1	324	-	10 720
1972/73	11 452	6 000	6 000	3 4	336	3 309	12 651
1978/79	29 034	22 655	22 655	8 7	327	2 224	33 013
CITY OF HENLEY AND GRANGE							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	6 920	-	37 750	- 8	583	-	8 583
TOWN OF HINDMARSH							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	-	33 590	- 5	868	5	5 747
D. C. OF KINGSCOTE							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	6 482	1 936	1 936	- 903	36	7 722	

1	2	3	4	5	6	7	8
CITY OF MARION							
1965/66	18 224	1 500	1 500	19	-	3 620	17 623
1972/73	20 978	6 000	6 000	79	4 528	4 615	20 632
1978/79	36 000	31 060	31 060	-	4 968	1 055	38 580
D. C. OF MEADOWS							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	9 766	3 881	3 881	-	1 986	192	11 814
D. C. OF MILLICENT							
1965/66	6 604	3 000	300	-	436	-	7 640
1972/73	7 317	2 500	2 500	-	2 191	41	9 129
1978/79	13 225	8 624	8 624	-	3 736	2 256	14 759
CITY OF MITCHAM							
1965/66	-	6 500	6 500	-	-	446	12 554
1972/73	22 987	10 100	10 100	42	8 273	1 257	29 870
1978/79	61 049	21 250	21 250	1	8 225	3 298	64 009
CITY OF GAMBIER							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	12 962	3 000	3 000	1	2 084	522	99 956
1978/79	20 388	8 969	8 969	-	3 094	570	23 239
CITY OF MUNNO PARA							
1965/66	-	500	500	-	5 270	-	6 270
1972/73	16 338	4 950	4 950	20	3 557	3 224	16 653
1978/79	32 699	11 011	11 011	-	4 128	1 535	35 424
D. C. OF MURRAY BRIDGE							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	7 538	1 500	1 500	3	1 079	3 376	5 006
1978/79	6 806	6 752	6 752	9	2 323	172	8 838
TOWN OF NARACOOTRE							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	7 030	7 030	-	6 935	87	6 904

	1	2	3	4	5	6	7	8
CITY OF NOARLUNGA								
1965/66	-	-	-	-	-	5 027	-	5 027
1972/73	6 660	4 500	4 500	4 500	2 3 155	546	9 067	
1978/79	21 012	9 386	9 386	9 386	- 3 054	680	23 128	
CITY OF PORT ADELAIDE								
1965/66	-	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	19 800	19 800	19 800	- 18 262	148	25 317	
CITY OF PORT AUGUSTA								
1965/66	-	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	12 124	3 000	3 000	3 000	66 2 028	5 854	8 233	
1978/79	18 477	9 800	9 800	9 800	- 2 943	591	20 770	
CITY OF PORT LINCOLN								
1965/66	-	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	10 760	10 760	10 760	28 11 165	26	11 234	
CITY OF PORT PIRIE								
1965/66	9 929	500	500	500	7 -	2 448	8 487	
1972/73	9 451	3 000	3 000	3 000	2 2 381	2 022	9 862	
1978/79	16 049	7 450	7 450	7 450	7 2 238	721	17 473	
CITY OF SALISBURY								
1965/66	-	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	30 042	9 300	9 300	9 300	3 7 248	6 713	30 532	
1978/79	81 121	48 120	48 120	48 120	- 8 974	3 337	87 729	
CITY OF TEA TREE GULLY								
1965/66	4 327	-	-	-	7 794	-	5 128	
1972/73	15 001	7 500	7 500	7 500	- 5 763	2 112	18 673	
1978/79	44 303	20 211	20 211	20 211	- 8 071	1 930	51 043	
TOWN OF THEBARTON								
1965/66	-	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	-	33 500	33 500	- 6 996	-	6 996	

1	2	3	4	5	6	7	8
CITY OF UNLEY							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	13 937	6 150	6 150	16	4 440	1 852	16 121
1978/79	24 764	8 913	8 913	22	3 918	1 605	27 061
TOWN OF WALKERVILLE							
1965/66	6 076	700	700	60	-	1 591	4 945
1972/73	9 614	2 850	2 850	11	2 142	2 591	9 770
1978/79	13 557	5 980	5 980	-	2 189	1 094	14 737
CITY OF WEST TORRENS							
1965/66	10 062	2 000	2 000	64	-	1 850	12 276
1972/73	15 066	5 160	5 160	-	3 648	2 428	16 181
1978/79	27 580	11 062	44 652	-	11 774	3 042	35 609
CITY OF WHYALLA							
1965/66	13 661	-	-	51	56	-	13 768
1972/73	10 145	6 000	6 000	72	4 323	1 624	12 876
1978/79	23 774	14 230	14 230	2	3 942	3 989	24 646
D. C. OF WILLUNGA							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	2 350	26 000	-	5 546	54	4 229
CITY OF WOODVILLE							
1965/66	-	-	-	-	-	-	-
1972/73	-	-	-	-	-	-	-
1978/79	-	26 620	26 620	16	46 695	272	46 826
WOOMERA BOARD							
1965/66	7 975	-	-	2	591	-	8 568
1972/73	6 382	2 000	2 000	-	1 431	974	6 708
1978/79	9 840	3 960	3 960	35	1 479	825	9 949

* podano ilość bibliotek publicznych występujących w danym mieście

Ad. 1 - 1 bibl.	Ad. 18 - 1 bibl.
Ad. 2 - 3 bibl.	Ad. 19 - 1 bibl.
Ad. 3 - 1 bibl.	Ad. 20 - 1 bibl.
Ad. 4 - 1 bibl.	Ad. 21 - 3 bibl.
Ad. 5 - 1 bibl.	Ad. 22 - 1 bibl.
Ad. 6 - 1 bibl.	Ad. 23 - 1 bibl.
Ad. 7 - 3 bibl.	Ad. 24 - 1 bibl.
Ad. 8 - 2 bibl.	Ad. 25 - 5 bibl.
Ad. 9 - 1 bibl.	Ad. 26 - 1 bibl.
Ad. 10 - 1 bibl.	Ad. 27 - 1 bibl.
Ad. 11 - 1 bibl.	Ad. 28 - 1 bibl.
Ad. 12 - 1 bibl.	Ad. 29 - 1 bibl.
Ad. 13 - 1 bibl.	Ad. 30 - 2 bibl.
Ad. 14 - 2 bibl.	Ad. 31 - 2 bibl.
Ad. 15 - 2 bibl.	Ad. 32 - 1 bibl.
Ad. 16 - 1 bibl.	Ad. 33 - 3 bibl.
Ad. 17 - 2 bibl.	Ad. 34 - 1 bibl.

Tabela 2

BIBLIOTEKI PUBLICZNE - WYPOŻYCZENIA

Biblioteka	Rok sprawozdawczy	Liczba mieszkańców	Liczba vol. stan na czerwiec 1979	Liczba wypożyczeń
1	2	3	4	5
D. C. OF BARMERA	1965/66	3 300	3 841	27 450
	1972/73	3 615	2 653	23 417
	1978/79	4 000	6 145	67 403
BAROSSA VALLEY PUBLIC LIBRARY	1965/66	7 950	8 354	33 628
	1972/73	8 261	7 552	40 202
	1978/79	9 150	11 991	64 129
D. C. OF BERRI	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	5 950	4 957	4 014
CITY OF BRIGHTON	1965/66	21 800	12 008	100 486
	1972/73	22 393	22 046	173 728
	1978/79	21 000	41 881	295 419

1	2	3	4	5
CITY OF BURNSIDE	1965/66	38 200	17 447	214 287
	1972/73	39 379	19 647	192 745
	1978/79	38 100	44 035	429 974
CITY OF CAMPBELLTOWN	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	42 400	22 671	239 118
CITY OF ELIZABETH	1965/66 ²	60 500	23 486	247 016
	1972/73	33 363	35 911	207 771
	1978/79	33 900	51 507	340 378
CITY OF ENFIELD	1965/66	77 500	10 720	122 245
	1972/73	77 555	12 651	100 486
	1978/79	71 200	33 013	177 851
CITY OF HENLEY AND GRANGE	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	16 500	8 583	36 944
TOWN OF HINDMARSH	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	8 400	5 747	10 350
D. C. OF KINGSCOTE	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	2 800	7 722	40 800
CITY OF MARION	1965/66	63 300	17 623	164 110
	1972/73	67 591	20 632	229 163
	1978/79	69 800	38 580	305 019
D. C. OF MEADOWS	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	-	-	-
D. C. OF MILLICENT	1965/66	5 300	7 640	666 104
	1972/73	6 518	9 129	34 067
	1978/79	8 350	14 759	99 799

1	2	3	4	5
CITY OF MITCHAM	1965/66	46 600	12 554	78 718
	1972/73	54 347	29 870	280 993
	1978/79	59 900	64 009	620 355
CITY OF MT. GAMBIER	1965/66	-	-	-
	1972/73	17 319	9 956	73 508
	1978/79	18 850	23 239	157 684
D. C. OF MUNNO PARA	1965/66	11 600	6 270	35 505
	1972/73	20 169	16 653	112 012
	1978/79	24 700	35 434	155 047
D. C. OF MURRAY BRIDGE	1965/66	-	-	-
	1972/73	6 668	5 006	35 752
	1978/79	13 150	8 838	73 133
TOWN OF NARACOORTE	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	4 750	6 904	41 942
CITY OF NOARLUNGA	1965/66	12 000	5 027	546
	1972/73	28 460	9 067	66 972
	1978/79	56 200	23 128	226 834
CITY OF PORT ADELAIDE	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	36 700	25 317	122 454
CITY OF PORT AUGUSTA	1965/66	-	-	-
	1972/73	12 095	8 233	47 886
	1978/79	14 150	20 770	99 469
CITY OF PORT LINCOLN	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	10 200	11 234	97 019
CITY OF PORT PIRIE	1965/66	13 500	8 487	57 493
	1972/73	13 269	9 862	44 865
	1978/79	12 400	17 473	95 430

1	2	3	4	5
CITY OF SALISBURY	1965/66	-	-	-
	1972/73	56 290	30 532	222 481
	1978/79	83 400	87 729	648 890
CITY OF TEA TREE GULLY	1965/66	16 450	5 128	34 843
	1972/73	36 687	18 673	213 480
	1978/79	62 000	51 043	566 537
TOWN OF THEBARTON	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	9 900	6 996	13 132
CITY OF UNLEY	1965/66	-	-	-
	1972/73	39 906	16 121	113 408
	1978/79	36 200	27 061	165 746
TOWN OF WALKERVILLE	1965/66	4 200	4 945	53 113
	1972/73	7 215	9 770	90 053
	1978/79	7 100	14 737	126 159
CITY OF WEST TORRENS	1965/66	43 400	12 276	115 910
	1972/73	50 026	16 181	145 325
	1978/79	46 800	35 609	285 794
CITY OF WHYALLA	1965/66	18 950	13 768	65 394
	1972/73	31 568	12 876	129 500
	1978/79	31 900	24 646	186 335
CITY OF WILLUNGA	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	6 350	4 229	7 355
CITY OF WOODVILLE	1965/66	-	-	-
	1972/73	-	-	-
	1978/79	76 600	46 826	235 721
WOOMERA BOARD	1965/66	5 000	8 568	40 838
	1972/73	5 000	6 708	43 063
	1978/79	2 523	9 949	32 678

* podano wspólnie dla City of Elizabeth i City of Salisbury

Tabela 3.

INWENTARZ OGÓLEM

Rok sprawozdawczy	Stan inwentarza na lipiec 1978 vol.	Fundusz na lokal \$	Subsydia \$	Dary vol.	Wypożyczone poza bibliotekę vol.	Zwrócone do biblioteki vol.	Stan inwentarza na lipiec 1979 vol.
1	2	3	4	5	6	7	8
1965/66	145800	19185	18185	300	12503	4327	178142
1972/73	303246	111460	111460	336	84819	16362	329729
1978/79	669276	389799	976770	232	222511	40165	848566

Tabela 4

BIBLIOTEKI PUBLICZNE - WYPOŻYCZENIA

Rok sprawozdawczy	Liczba mieszkańców	Liczba vol. stan na czerwiec 1979	Liczba wypożyczeń
1	2	3	4
1965/66	449 500	178 142	1 457 686
1972/73	637 694	329 729	2 620 877
1978/79	964 723	848 566	6 176 092